

UPPSALA UNIVERSITET
Fakulteten för utbildningsvetenskaper
Forskarutbildningen

Pedagogik: Teoretiska traditioner och forskningsområden **15 högskolepoäng**

Educational research: Theoretical traditions and research areas 15 ECTS

Giltig från 160905

Ansvarig institution: Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier.

Kursen är en obligatorisk kurs i forskarutbildningen i pedagogik.

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs antagning till forskarutbildningen i pedagogik vid fakulteten för utbildningsvetenskaper, Uppsala Universitet. I mån av plats kan kursansvarig också tillträde ges till antagna till forskarutbildning i pedagogik eller relaterade ämnen vid andra lärosäten och till antagna inom relaterade ämnen vid Uppsala Universitet.

Mål

Kursens övergripande mål är att de studerande utvecklar fördjupad kunskap om det pedagogiska området. Efter genomgången kurs förväntas de studerande kunna:

- redogöra för och kritiskt reflektera över svensk pedagogik i ett historiskt, samtida och internationellt perspektiv
- kritiskt reflektera över inflytelserika tänkare
- utveckla en självständig hållning till och kritiskt diskutera några centrala teoretiska traditioner och begrepp
- med hög grad av självständighet redogöra för, kritiskt diskutera och värdera tillämpningar av några teoretiska traditioner i de behandlade forskningsområdena

Innehåll

Kursens utgörs av fyra delmoment som tillsammans svarar mot kursmålen.

- En övergripande orientering i utvecklingen av svensk pedagogik sedd i ett internationellt perspektiv samt i pedagogikens idéhistoria.
- Läroplansteoretiska perspektiv: re/produktion, koder, kunskap, kontext
- Perspektiv på olikhet: normalitet/avvikelse, inkludering/exkludering, social rättvisa
- Perspektiv på barndom, socialisation/lärande, interaktion och identitet

Genomförande

Kursen genomförs i form av föreläsningar och seminarier. Utöver aktivt deltagande i undervisningen ska de studerande närvara vid högre seminariet i pedagogik vid minst tre tillfällen och vid minst ett tillfälle vardera i de av forskargrupperna i ämnet anordnade specialseminarierna.

Examination

Kursen examineras genom aktivt deltagande i undervisningen och genom en papers-uppgift som presenteras vid ett avslutande seminarium.

Kursvärdering

Kursen utvärderas löpande och i samband med kursens avslutning.

Undervisningsspråk

Kursen ges på svenska.

Litteratur

Moment 1: En övergripande orientering i utvecklingen av svensk pedagogik sedd i ett internationellt perspektiv samt i pedagogikens idéhistoria.

- Burman, Anders (2014). *Pedagogikens idéhistoria - Uppfostringsidéer och bildningsideal under 2500 år*. Lund: Studentlitteratur.
- Dahllöf, Urban (1992). Har det svenska pedagogikämnet någon identitet? I S. Selander (red.): *Forskning om utbildning. En antologi*. Stockholm: Symposion.
- Englund, Tomas (2004). Nya tendenser inom pedagogikdisciplinen under de senaste decennierna. *Pedagogisk forskning* 9:1.
- Härnqvist, Kjell (1997). *Educational Research in Sweden: Infrastructure and Orientation*. I Rosengren, Karl Erik & Öhngren, Bo (Eds) (1997). An evaluation of Swedish research in education. Stockholm: Swedish Council for Research in the Humanities and Social Sciences (Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet), (HSFR)(s. 235-277)
- Wikander, L., Gustafsson, C., Riis, U. & Larson, L.(2009) *Pedagogik som examensämne 100 år*. Uppsala: pedagogiska institutionen, Uppsala universitet.) (ca 100 s urval)
- Sandin, Bengt, & Säljö, Roger, red. (2006)*Utbildningsvetenskap – ett kunskapsområde under formering*, Carlssons: 380 s. (ca 100 s urval)
- Sundberg, Daniel (2015). *Pedagogik som vetenskap*. Installationstext, Linnéuniversitetet.

Moment 2: Läroplansteoretiska perspektiv: re/produktion, koder, kunskap, kontext

- Broady, Donald (1999). Det svenska hos ramfaktorteorin. *Pedagogisk Forskning i Sverige*, Vol. 4, Nr 1. (s. 111-121) (10 s)
- Bernstein, Basil (1971/1980). On the classification and framing of educational knowledge. I *Michael Young* (red.) *Knowledge and Control. New Directions for the Sociology of Education*. London: Collier-MacMillan. (s 47-69). (22 s)
- Carlgrén, Ingrid (2007). The Content of Schooling – From Knowledge Formation and Subject Matter to Knowledge Formation and Subject Specific Ways of Knowing. In *Eva Forsberg* (red). *Curriculum Theory Revisited*. STEP research reports 10. (p. 21-30). (9 s)
- Dewey, John: *The Child and the Curriculum*. Chicago: The University of Chicago Press, 1902 (31 s)
- Englund, Tomas (1993). Tre olika undervisningskonceptioner och förespråkandet av undervisning som kommunikativ argumentation. *Utbildning och demokrati*, 2 (1), (s 23-40). (17 s)
- Forsberg, Eva (2014). *Styrningen av den obligatoriska skolan. Mellan stabilitet och förändring*. Lundgren, Ulf P., Säljö, Roger & Liberg, Caroline (red.) (2014). *Lärande, skola, bildning: [grundbok för lärare]*. 3., [rev. och uppdaterade] utg. Stockholm: Natur & kultur (s. 613-636) (23 s)
- Jackson, Philip W. (1992). Conceptions of curriculum and curriculum specialists. In *Philip W. Jackson* (Ed.). *Handbook of research on curriculum: a project of the American Educational Research Association*, (p. 3-40). New York: Simon & Schuster Macmillan. (37 s)
- Linné, Agneta (2015). Curriculum theory and didactics – towards a theoretical rethinking. *NordSTEP* 2015, 1: 27002 - <http://dx.doi.org/10.3402/nstep.v1.27002> (8 s.)
- Lundgren, Ulf P. (1991). *Between education and schooling. Outlines of .a diachronic curriculum theory*. Geelong: Deakin University (73 s)
- Lundgren, Ulf P. (2012). *Att organisera omvärlden en introduktion till läroplansteori*. Johanneshov: TPB). (s. 15-23) (8 s)
- Pinar, William F. (Ed.). (2003). *International handbook of curriculum research*. New York: Lawrence Erlbaum Associates. (p. 35-82) (47 s)

Popkewitz, Tom (1997): The curriculum theory tradition. In *Rosengren, Karl Erik & Öhngren, Bo (Eds) (1997). An evaluation of Swedish research in education. Stockholm: Swedish Council for Research in the Humanities and Social Sciences (Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet), (HSFR) (p. 42-67). Stockholm: HSFR. (25 s)*

Westbury, Ian & Milburn, Geoff Eds (2015): *Rethinking Schooling. Twenty-five Years of the Journal of Curriculum Studies*. London: Routledge. (urval ca 100 s)

Tidskrifter – urval artiklar ca 150 s tillkommer

Curriculum Inquiry

Journal of Curriculum Studies

NordSTEP – the Nordic Journal of Studies in Educational Policy

Moment 3: Perspektiv på olikhet – normalitet/avvikelsen, inkludering/segregering, social rättvisa

Ahlberg, Ann. (2007) Specialpedagogik av igår, idag och imorgon. *Pedagogisk forskning i Sverige*, 12(2), 84-95.

Anspach, R. (1979). From stigma to identity politics: political activism amongst the physically disabled and former mental patients. *Social science and medicine*, 13, 765-773.

Björck-Åkesson, E. & Nilholm, C. (red.). 2007) *Reflektioner kring specialpedagogik – sex professorer om forskningsområdet och forskningsfronterna*. Stockholm: Vetenskapsrådets rapportserie 5:2007. (valda delar, ca 100 sidor inklusive inledning)

Clark, C., Dyson, A., & Millward, A. (Eds.) (1998). Theorising special education? Time to move on? In C. Clark, A. Dyson, & A. Millward, (Eds.), *Theorising Special Education*, pp. 156-173. London: Routledge.

Conolley, S. and Haustätter, R.S. (2009). Tocqueville on democracy and inclusive education: a more ardent and enduring love of equality than of liberty. *European Journal of Special Needs Education*, 24 (3), 231-243.

Haug, P. (1998). *Pedagogiskt dilemma: Specialundervisning*. Stockholm: Skolverket.

Nilholm, C. (2006). Special education, inclusion and democracy. *European Journal of Special Needs Education*, 21, 4, 431-445.

Skrtic, T. (1991). *Behind special education*. Denver: Love Publishing Company.

Moment 4: Perspektiv på barndom, socialisation/lärande, interaktion och identitet

- *Antaki, Charles; & Widdicombe, Sue (1998). Identities in talk*. London: Sage, 1998
- (Urval, s. 1-14, 15-33, 87-120, 133-170) (101 sidor).
- Chaiklin, Seth; Lave, Jean (1993) *Understanding practice : perspectives on activity and context*. Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1993 (Urval, s. 3-32, 269-305, 327-342) (80 sidor).

Corsaro, William (2005). *The Sociology of Childhood*. Thousand Oaks: Pine Forge Press. Second edition, (Part I, kap. 1-2, Part II, kap. 3, Part III 5-8) (154s)

Cromdal Jakob, (2006). Socialization, *Encyclopedia of language and linguistics*, (pp. 462-466). Elsevier,

Evaldsson, Ann-Carita (2007) Accounting for friendship: Moral ordering and category membership in girls' relational talk. *Research on Language and Social Interaction*, 40 (4): 377-404

Goffman, E. (1964). The neglected situation. *American Anthropologist* ; 66(3)

- Goffman, E. (1981). *Footing. Forms of Talk*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press. Pp. 124-159.
- Goodwin Marjorie Harness Goodwin & Amy Kyratzis (2012) "Peer Language Socialization". In *Handbook of Language Socialization*. Alessandro Duranti, Elinor Ochs, & Bambi B. Schieffelin, eds. Pp. 365-390. Malden, MA:Wiley-Blackwell
- Heritage, J. (2001). Goffman, Garfinkel and Conversation Analysis. In Wetherell, Margret, Taylor, Stephanie, & Simeon, J. Yates (Eds.). *Discourse Theory and Practice. A Reader*. (pp. 47-56) London: Sage Publications.
- Hester, Stephen & Francis, D. (2000). *Local educational order. Ethnomethodological studies of knowledge in action*. Amsterdam: John Benjamins. (introduktionskapitel)
- Ochs Elinor & Schieffelin, Bambi (2012). The theory of Language socialisation. In *Handbook of Language Socialization*. Alessandro Duranti, Elinor Ochs & Bambi B. Schieffelin, eds. (Pp. 1-21). Malden, MA:Wiley-Blackwell
- Speier, M. (1971) The everyday world of the child. In J.D. Douglas (ed.) *Understanding everyday life*. (pp. 188-217). London: Routledge.

(någon litteratur kan tillkomma alt. bytas ut)